



ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Η ΤΑΒΕΡΝΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

‘Η ταβέρνες κέντρα φοιτητών. Πιστό και αίματοχυσία. Οί μοναχοί και τὰ γαλλικά καπηλεία. Ληστές, κακεῖνοι, δήμιοι, κευραράρι. ‘Η ταβέρνα στη Γερμανία. ‘Ο Λούθηρος γιά τήν ‘χρασοπεσία. ‘Η ταβέρνες στήν Τουρκία. Τό φερμάνι Μουράτ τοῦ ΣΤ.’ Χριστιανός ὁ Β.’ και ἡ ἔμπορη καπηλίας. ‘Η πλωτές ταβέρνες τοῦ Ταμέσεως κ.τ.λ. κ.τ.λ.

(Δημοσιεύουμε σήμερα τὸ β. μέρος τῆς Ταβέρνας διὰ μέσου τῶν αἰώνων).

‘Η ταβέρνες, κατά τὰς ἀρχάς τοῦ μεσαιῶνος ἀποκλειστικούς πελάτας εἶχαν τους φοιτητάς. ‘Εσύχναζαν σ’ αὐτές, ἔπιναν, εὐθυμούσαν και πολλές φορές ἐφιλονεικούσαν και αἰματοκυλίοντο. Στά 1229, τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Παρισίων ἔκλεισεν εἰς ἐνδειξιν διαμαρτυρίας γιά τὸ φόνον μερικῶν φοιτητῶν οἱ ὅποιοι ἤθθαν, μεθυσμένοι, σὲ σύγκρουση με τὰ κυβερνητικά στρατεύματα. ‘Η αἰματοχυσία αὐτὴ δὲν ἐσυνέτισε και πολλά τούς ‘Ακαδημαϊκούς πολιτάς ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, οἱ ὅποιοι ἐξακολουθοῦσαν νὰ μελετῶν τὰ λατινικά τους θέματα μέσα σὲ ἀνήλιες και βρώμικες ταβέρνες, παρὲν με κλέφτες, δολοφόνους και παραχαράκτες.

Με τὴν ἀπόδοτον τοῦ χρόνου, ἡ ταβέρνες τῶν Παρισίων ἀπέκτισαν και νὰ μόνιμη πελατεία, τούς διαφόρους προσκυνητάς, οἱ ὅποιοι με τὸ πρόσχημα πὼς κάνουν ἱερό ταξίδι, μάζευαν ἀπ’ ὄλον τὸν κόσμον λετὰ και πῆγανιν και τάλπαν στὰ καπηλεία. ‘Ο ἀριθμὸς τῶν καπηλείων αὐξήθηκε ἐπίσης σημαντικά χάρις στήν ὑποστήριξη τῶν ἱερῶν τῶν διειφόμων ἐκκλησιῶν οἱ ὅποιοι προσήλκνον τὸν κόσμον στὶς ἐκκλητίες διπλά στὶς ὁποίους ὑπῆρχαν και δυο τρεῖς ταβέρνες, ὅπου μπουρούσε κανεὶς, ὕστερ’ ἀπ’ τὴ λειτουργία, νὰ δροσίσαι τὸ λαρύγγι του !...

Κατὰ τὰ τέλη τοῦ μεσαιῶνος, τὴν ἐποχὴ τοῦ ‘Εκατονταετοῦς πολέμου με τὴν ‘Αγγλία, ἡ Γαλλικὴ ταβέρνα κόντευε, λόγω τῆς ἀνομαλίου τότε καταστάσεως νὰ ἐξαφανιστῆ προσωρινῶς ἀπ’ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς. Σὼζεται ἀκόμα στήν ‘Εθνικὴ Βιβλιοθήκη τῶν Παρισίων, ἓνα χρονικό με ἡμερομηνία 23 Φεβρουαρίου 1429, πὼς λέει πὼς ὁ ἀριθμὸς τῶν καπηλείων σ’ ὄλη τὴν πρωτεύουσα περιορίζεται σὲ τριάντα τέσσερα μόνο. Μὰ ἡ κρίσιμη αὐτὴ περίοδος πέρασε και ἡ ταβέρνες, με τὴν ὑποστήριξη τῶν φίλων των, πῆραν και πάλι τὴν πρωτινή τους διάδοση.

‘Απὸ τῆς ἐποχῆς αὐτῆς ἡ ταβέρνα τῆς Γαλλίας ἀποβάλλει τὴν παλῆα χωρική της — ὡς ἓνα σημεῖο βέβαια — ὄνη και ἀρχίζει νὰ γίνεται καταγῶγιο ληστῶν, κακούργων, κευραράρων και δημίον ! Τὴν ἀγρία και σκοτεινὴ αὐτὴ μορφή της τὴ διετήρησε ἡ ταβέρνα τῆς Γαλλίας ἐπὶ αἰῶνας δλοκλήρους. Ταβέρνα σημαίνει πλέον αἷμα, φονικό, κλεψία, συνωμοσία, ὕψρες κ’ ἀνήλιες φυλακῆς, θανατικὴ ἐπέλευση. Οἱ ποιηταί, οἱ διανοητοί και οἱ φοιτηταί ἄρχισαν νὰ μὴ πολυσυχνάζουν πλέον στὰ ἐπικίνδυνα αὐτὰ κέντρα πὼς ἔμεναν κλειστά ὄλη τὴν ἡμέρα και ἄνοιγαν μονάχα τὴ νύχτα γιά νὰ δεχθοῦν στὰ ἔγκατά τους — ὄλες σχεδὸν ἡ ταβέρνες ἦταν ὑπόγειες — τ’ ἀποβράσματα τῆς κοινωνίας πὼς ἀπέφταναν τὸ φῶς τοῦ ἡλιου. Κ’ ἔπρεπε νὰνε κανεὶς ποιητὴς σὸν τὸ Φρανσουά Βιλῶν (πὼς εἶχε καταδικαστῆ τρεῖς φορές σὲ θάνατον γιά κλοπή και ἀλητεία) γιά νὰ τολμήσῃ νὰ κατέβῃ σὲ κενεὶς τῶς μυστηριώδεις σπηλιές.

‘Ας ρίξουμε τώρα μιὰ ματιά και στὶς ταβέρνες ἄλλων χωρῶν. ‘Ο ‘Αρετίνος, ὁ μεγάλος ἄσεμος ‘Ιταλὸς συγγραφεύς, μὰς περιγράφει στήν ἀθάνατη κομωδία του «‘Η ‘Εταιρία» τὶς ταβέρνες τῆς Ρώμης, ἡ ὁποῖες βρισκόντανε συγκεντρωμένες σὲ μιὰ συνοικία, κοντὰ στὸν Τιβερι ποταμό και συγκέντρωναν ἀβήθη πελατεία.

Σὲ κανένα ὄμως μέρος τοῦ κόσμου ἡ ταβέρνα δὲν τιμήθηκε τόσο ὄσο στὴ Γερμανία. ‘Ο Μονταigne ἀναφέρει πὼς καμμιά ταβέρνα στὴ Γερμανία δὲν ἔμενε οὔτε μιὰ στιγμή ἀδειανή. Νέοι, νέες, γέροι και παιδιὰ, στήν ταβέρνα συζητοῦσαν, παίζανε κανόνιν τὶς δουλειές των και παντρεύονιν ἀκόμη ! ‘Ο Λούθηρος, ὁ μεγάλος γερομῶς θρησκευτικὸς μεταρρυθμιστῆς, ὁ ὅποιος θεωροῦσε τὴν ταβέρνα ὡς καταφύγιο τοῦ διαβόλου κ’ εἶχε κηρύξει στήν ἄρχὴ ἀμείλικτο πόλεμον. Μὰ βλέποντας πὼς οἱ συμπατριῶταί του δὲν εἶδιν καμμιά προσοχή στὸς ἀφορισμούς του, ἀλλάξε γνώμη, ἄρχισε νὰ συγχάζῃ στὶς ταβέρνες και τὶς ἀγάπησε τόσο ὄστε και σήμερα ἀκόμα σώζεται στὸν τοίχον μιὰς ταβέρνας τοῦ Βερολίνου ἡ παρακάτω ἐπιγραφή τὴν ὁποία ἔγραψε μόνος του, με τὸ χέρι του ὁ με-

ταφραστῆς τῆς Καινῆς Διαθήκης : «‘Η μέθη μὰς φέρνει κοντὰ τὸ Θεο. Εἶνε τρελλὸς ἐκεῖνος πὼς δὲν ἀγαπᾷ οὔτε τὶς γυναῖκες, οὔτε τὸ κρασί, οὔτε τὴ μοισακή !...»

Στὴν ‘Ισπανία, τὴν ποιητικὴ ‘Ισπανία, ἡ ταβέρνες ἦτανε συνηθὴς τόπος συνεντεύξεως τῶν ἐρωτευμένων. Στὴν ‘Ολλανδία πάλι εἶχε μᾶλλον οἰκογενειακὸ χαρακτήρα.

Και στὴν Τουρκία ὑπῆρχαν κατὰ τὸ Μεσαιῶνα ἄπειρες ταβέρνες, μολοντὶ ὁ Μωάμεθ ἀπαγορεύει στὸς πιστοὺς νὰ πίνουν κρασί. Μὰ οἱ μεθύσοι ‘Ανατολίτες δὲν ἐσυγκινῶντο καθόλου ἀπὸ τὰ κελεύσματα τοῦ Προφήτου ἔως ὄτου ὁ Μουράτ ὁ ΣΤ’ ἔβγαλε στὸ 1634, φερμάνι νὰ κλείσουν ὄλες ἡ ταβέρνες και νὰ χύσουν τὸ κρασί στὸς δρόμους. ‘Η ἀπαγορευτικὴ αὐτὴ διαταγὴ ἔγχεσε γιά κάμποσον καιρό, μὰ σιγά-σιγά κατωγήθητε ὄπως ἦταν ἄλλοτε ἐπόμενον.

Στὴν Ρωσία ἦταν ἄπειρος ὁ ἀριθμὸς τῶν καπηλείων, τῶν ὁποίων τὴν ὑπάρξη δικαιολογοῦσε ἄς ποῦμε ὡς ἓνα σημεῖο, και τὸ δυνατὸ κρῶσ τοῦ τόπου. Μολαταῦτα ἡ ταβέρνες και τὸ ποτὶ ἐγίνοντο κ’ ἐκεῖ αἰτίες πολλῶν θανάτων. Χωρικὴ πὼς ἔπιναν μέσα ἐκεῖ βότκα γιά νὰ ζεσταθοῦν, μόλις ἔβγανιν ἔξω στὸ τριμερὸ κρῶσ, ἔπεφταν χάρω νεκροὶ ἀπ’ τὴν ἀπίτομη ἀτμοσφαιρικὴ ἀλλαγὴ.

Οἱ ταβέρνες τῆς Δανίας, κοὶ ἰδίως τῆς Κοπεγχάγης, φημιζόντανε στὸ μεσαιῶνα γιά τὶς ὄμορφες ταβερνιάρισσες πὼς εἶχαν.

‘Ο βασιλεὺς Χριστιανός Β’ ἐπισκέφθη μιὰ μέρα μιὰ ταβέρνα και... ἐρωτεύθηκε τὴν ἰδιοκτήτρια !... ‘Ηταν δὲ τὴσῆ ἡ ἀγάπη του γ’ αὐτὴ πὼς τὴν ἔκλεψε στὸ τέλος, τὴν ἔκλεισε μέσα σ’ ἓνα σεντούκι και τὴν πῆρε μαζί του στὸ ἐξωτερικό, γιά νὰ ἀπολαύσουν τὴν ἀγάπη τους, μακριὰ ἀπὸ ἀδιάκριτα βλέμματα. Μὰ ἐνῶ τὸ καράβι περνοῦσε ἀπ’ τὴ Βαλτικὴ θάλασσα τοὺς ἔλπιεσε δυνατὴ τρικυμία. ‘Αναγκάσθηκαν τότε νὰ κάνουν ἄβραρία, γιά νὰ μὴ βουλιάξουν, και κάποιος ναῦτης πέταξε στὴ θάλασσα, ἀπὸ ἀπροσεξία και τὸ σεντούκι με τὴ φίλη τοῦ βασιλεῶς !...

‘Ας ἐρθοῦμε, τώρα και στὴν ‘Αγγλία.

Στὴ χώρα αὐτὴ ἡ ταβέρνες ἄλλοτε μὲν ἦσαν σὲ μεγάλη περιοπὴ ὄποτε ἐσύχναζαν σ’ αὐτές πολιτικοὶ και διπλωμάτες, ἄλλοτε δὲ ἐχρησίμευαν ὡς κταφύγιο τῶν χειρότερων κακούργων. Σὲ κανένα ἔθνος δὲν βλέ οἰμε πολιτικούς, διπλωμάτας, λόρδους κλπ. νὰ συχνάζουν συστηματικά σὲ ταβέρνες. Μὰ και καμμιά ταβέρνα τοῦ κόσμου δὲ γνῶρισε ἀγριωτέρους πελάτες ἀπ’ τὴν ἀγγλικὴ. Τὰ τερατόμορφα ὄντα τῶν γαλλικῶν καπελιῶν, ἦτανε ὄννάκια μπρὸς στὸς ἀγγλοὺς συναδέλφους των.

‘Ολες αὐτές ἡ «σφηκοφωλιές» ἦσαν συγκεντρωμένες γύρω ἀπ’ τὸν Τάμεσι ποταμό, τὴ λαϊκότερη δηλαδὴ συνοικία τοῦ παλιοῦ Λονδίνου. Πολλές ταβέρνες, μάλιστα βρισκόντανε μέσα σὲ μικρὰ βαποράκια, ἀγκυροβολημένα στὴν προκυμαία. Γιά νὰ σοῦ ἐπιτραπῆ ὄμως ἡ εἰσοδος στὶς πλωτές αὐτές ταβέρνες, ἔπρεπε νὰ ἔχῃς διαπράξει τοῦλάχιστον τρεῖς φόνους !

‘Ισως αὐτὸ νὰ φανῆ ἀπίτευτο. ‘Αναφέρεται ὄμως στὸ «μεγάλια χρονικά τῶν ληστῶν τῆς Ξηρᾶς και τοῦ Ποταμοῦ» μεσαιωνικὴν συλλογὴν, ὅπου περιγράφονται λεπτομερῶς τὰ μεγαλύτερα και ἀγριώτερα κακούργηματα πὼς διέπραξαν οἱ θαμῶνες τῶν καπελιῶν τοῦ Ταμέσεως και τὴν ὁποία ὁ Ντίκενς, πὼς εἶχε τὸ κουράγιο νὰ τὴν διαβάσῃ ὄλη τὴν ἐξαρχακήρισε ὡς : « Μ ο υ σ ε ἰ ο Φ ρ ἰ κ η ς » !...

